



**ZA SVE SU KRIVE
KRATKE NOGE I DUGI NOS**

Kad su u pitanju laži, a što da kažem,
možda vam u ovoj priči i ja ponešto slažem.

O lažima razne priče „kruže“,
a onima koji u njih vjeruju neka im bude.

Mnogi misle da su lažima noge kratke.

Znači li to da istinu duge krase?

Možda nam ona zbog njih lakše pobjegne,
stoga je u životu manje ljudi dosegne.

Ako su noge u laži tako kratke,
upadaju li one uvijek u klopke ili zamke?

Kaže se da su neke laži lakše, a druge teže.
Zar laži stavljamo na vagu kako bi im izmjerili snagu?

Ni istina nije uvijek laka.
Neki su od nje zanijemili,
rado bi je oni s lažima zamijenili.

Laganje se često povezuje s nosom.
Misli se da lažljivcima nos raste.
Pitam se zašto baš nos kad jezik laži krase?
Nos bi trebao rasti onima koji tuđe laži slabo „kuže“.

S dužim se nosom one ipak bolje njuše.
Mnogi misle da je za veliki nos kriv Pinocchio.
Nazvali su ga prevarantom i lažljivcem malim.
Zapravo, Geppetto je prvi slagao kad je rekao da mu je Pinocchio sin pravi.

Ako laganjem nos naočigled svih brzo raste,
hoće li se onda istini bolje „posložiti karte“?

Tvrdnja kako laž ima puno lica
čini mi se kao istina čista.
Jedno lice skida, stavlja neka nova,

prevara drugih uvijek joj je „fora“.

Laž na kraju svima postane noćna mora.

Zašto se lažima uopće daju ljudske osobine?

Možda zato jer se laganjem snažnije osvijeste najdublje intime.

Ima li laž veze s vodom?

Ne znam, no neki je nazivaju plitkom, a drugi dubokom.

Ako laži rastu poput vodostaja rijeka nakon obilnih kiša,

mogu li nas one utopiti poput malog miša?

Svi znamo kako često nisu bitne količine,
mnogima su u životu presudile baš „pličine“.

Pitanje za vas koji čitate ovaj tekst:

Tko ste zapravo vi, Pinocchio ili Geppetto?

Lažete li vi zbog razloga „dobrih“

ili zbog razloga drugih, mnogih.

Savjet za one koji su još uvijek zabrinuti zbog svojih i tuđih laži:

Ako vam je laž bila „uspavanka kratka“,

neka vas tješi činjenica kako vam je tada bila okusa slatka.

Laž je neizostavan element međuljudskih odnosa, odnosa prema samima sebi i svemu onom što nas okružuje. Laž je socijalno neprihvatljiv obrazac ponašanja jer sve sudionike nekog odnosa dovodi u neugodnu, nepriličnu, a

ponekad i opasnu situaciju. Čini se kako se laganje neće lako iskorijeniti iz ljudskih ponašanja. Lažu svi pa i oni koji brzo i lako prisežu u svoju istinoljubivost. Ipak, ne lažu svi jednako često, niti iz istih motiva. Nisu sve laži jednako opasne jer ne izazivaju jednako teške posljedice za one koji su upali u klopku laži, kako tuđih, tako i onih vlastitih.

Patološki lažljivici gotovo nikada ne govore istinu te je uglavnom niti ne razlikuju od laži. U ovakvim situacijama je teško govoriti o motivima njihovog laganja jer lažu zbog prisilne potrebe za izgovaranjem laži.

Slični njima su ljudi skloni manipulacijama. Oni ne lažu uvijek i u svim situacijama. Lažima se služe po potrebi, uglavnom u onim situacijama koje su im važne. Tada druge navode na krivi put kako bi zadovoljili neke svoje potrebe. Oni razlikuju istinu od laži, ne lažu stalno, ali imaju manjak savjesti i empatije.

Postoje i oni koji za lažima posežu kako bi se izvukli iz neugodnih ili teških situacija. Strah je jedan od glavnih razloga za izgovaranje laži kako sebi tako i drugima. Bojimo se negativnih posljedica u koliko kažemo istinu o sebi, drugima ili nekoj situaciji. Pitamo se hoćemo li biti odbačeni, neprihvaćeni, hoćemo li trpjeti različite gubitke, biti ismijani i tako poniženi i povrijeđeni.

Postoje i oni koji lažu iz „dobrih“ namjera kako ne bi povrijedili druge. Kroz sitne laži im povlađuju, uljepšavaju stvarnost, ublažavaju neke negativne elemente situacija te im na taj način ublažavaju strahove i strepnje. Ovo radimo i prema sebi. Uvjeravamo sami sebe kako ne postoji problem, kako on nije težak, kako mi nismo krivi..., a sve kako bi zadržali dobru sliku o sebi i izbjegli rada na sebi - promjene ponašanja.

U laži su zaista kratke noge, ali ne samo zbog toga jer će one biti brzo otkrivene već i zbog toga što ćemo snositi posljedice svojih laži na ovaj ili onaj

način, čak i ako se za njih nikada ne sazna. Zapravo, „stvari uvijek dođu na naplatu u nekom obliku“.

Istraživanja ukazuju kako se laganjem nos zapravo smanjuje zbog pada temperature. Pad temperature nosa izazvan je reakcijom mozga uslijed napora i tjeskobe tijekom izgovaranja laži. U situacijama izgovaranja laži ljudi često dodiruju nos, prikrivanju usta, trljaju oči. Ovo je neverbalni dio komunikacije koji je za razliku od verbalne značajno manje pod našom kontrolom.

Naučite prepoznati neverbalne znakove sugovornika.

Katarina Čolak Jurić, prof. psiholog

Suradnik u Službi za mentalno zdravlje